

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2021-09-25

Programmanus

av Heidi Liekola

Moikka ja tervetuloa kuuntelemaan ruotsinsuomalaisille yläkoululaisille suunnattua UR:n ohjelmaa *Ajankohtaista suomeksi*. Minä olen Heidi Liekola ja tämän ohjelman teemana on liikunta ja hyvinvointi seuraavin aihein:

**Pesäpallo on Suomen kansallisurheilulaji
Ja saunassa rentoudutaan ja virkistäydytään**

Pesäpallo on Suomen kansallisurheilulaji

13-vuotias **Pyry Järvelä** on juuri aloittanut pesäpalloharrastuksen Helsingin Puna-Mustat -joukkueessa. Toimittaja Matilda Peltonen tapasi hänet treeneissä.

Osutko sä hyvin mailalla palloon?

Pyry Järvelä

–No aloittelijaksi ihan joo, mutta kyllä olis vielä vähän harjoiteltavaa.

Kerro vähän sitten, mikä sulla on kädessä?

–Mulla on kädessä räpylä. Sillä otetaan palloja kiinni.

No onko helppoa ottaa koppeja vai vaikeaa?

–No se on vähän vaikeampaa kuin ite lyöminen, mut muuten se on ihan...helpottaa paljon tää räpylä.

Kerro vähän pesiksen säännöistä, mitä on tärkeintä muistaa?

–Pääasiahan on se, että pallo lyyään sinne kentälle. Ja sitten yritetään polttaa niille pesille, että saatais niitä kolme paloa. Sit on kaikkia laittomia ja muita tämmösiä erikoissääntöjä.

Pesäpallossa kaksi joukkuetta vuorottelevat sisä- ja ulkovuoroilla. Sisävuorolla lyödään ja juostaan, ulkovuorolla yritetään estää vastustajia tekemästä juoksua muun muassa polttamalla pelaajia. Joukkue saa juoksun, kun etenijä on kiertänyt kaikki kolme pesää ja palannut kotipesään. Eniten juoksua tehnyt joukkue voittaa.

Pesäpalloa kutsutaan Suomen kansallisurheilulajiksi, koska sillä on pitkät perinteet maan liikuntakulttuurissa. Lauri ”Tahko” Pihkala kehitti lajin 1910-luvulla amerikkalaisesta baseballista. Lajia pelataan koulun liikuntatunneilla ja sarjatasolla Superpesis-liigassa.

Onko sulla jo tähän hetkeen mennessä tullut joku lempipaikka pelata?

Pyry Järvelä

–No ehkä se lyöjä kuitenkin ja juokseminen, kun en mä oikein osaa heittää enkä ottaa kiinni niin...

pesäpallo
boboll
kansallisurheilulaji
nationalsport
aloittelija
nybörjare
räpylä
bobollshandske
koppi
lyra
kolme paloa
tre brända
erikoissääntö
specialregel
joukkue
lag
sisävuoro
innelag
ulkovuoro
utelag
vastustaja
motståndare
juoksu
poängvarv
etenijä
löpare
pesä / kotipesä
bas /hembas
perinteet
anor
kehittää
utveckla
lempi pelipaikka
favorit spelplats
lyöjä
slagmannen
ottaa kiinni /koppi

No mut teillä on täällä tänään treenit niin sitä varmaan harjoittelette myös.
-Joo, se ois ideana

fånga / ta en lyra
heittää
kasta

Saunassa rentoudutaan ja virkistäydytään

Rauhaniemen kansankylpylä Tampereella on yksi Suomen monista yleisistä saunoista. Saunoja lauteilla on vauvasta vaariin. Parikymppiset Silvia Laurila ja Vilja Leinonen ovat juuri lölytelleet valmiiksi.

Silvia Laurila

Kesällä sekasaunat on tosi niinku jees. Siellä on sellaista meininkiä, kun siellä on niin paljon ihmisiä. Ei sillä ehkä samalla tavalla pääse rentoutumaan just kun yksin, tai sitten jonkun kavereiden kaa ja tälleen, että on semmoinen myös oma tila siinä ympäriillä.

Vilja Leinonen

Mulle sauna on semmoinen tapa rentoutua. Monesti tykkään sauna yksin. Enemmän oon silleen talvisaunoja, että kesällä se vaatii, että siinä on joku vesistö. Talvella se on ihan puhtaasti sitä, että menee lämmittelemään ja saa jotenkin kaikki ruumiinosat sillee hereille, kun on muuten niin kylmä.

Suomalaisen saunaperinteen merkitys on tunnustettu myös maailmalla, sillä se lisättiin Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon vuonna 2020.

Minkälainen sauna on teille niin kuin paras sauna?

Vilja Leinonen

Semmoinen tunnelmallinen, kynttilä, oikein kuumat lölyt. Välillä vähän käy pihalla happihyppelyllä ja vähän jotain hyvää juomista.

Silvia Laurila

Sanoisin semmoisen vinkin kaikille saunojille, että kokeilkaa joskus laittaa jostain kajarista tai kännykästä musiikkia, niin se tuo ihan uuden ulottuvuuden siihen, se on ehkä semmoinen moderni lisä saunomiseen. Se lisää sitä rentoutumiskokemusta.

rentoutua
koppla av
virkistäytyä
ladda om
yleinen
allmän
laude / lauteet
bastulav / -lavar
lölytellä
kasta bad
sekasauna
mixbastu
talvisaunoja
vinterbastare
vesistö
vattendrag
ruumiinosat
kroppsdelarna
aineeton
kulttuuriperintö
immateriellt
kulturarv
tunnelmallinen
stämningsfull,
(lyrisk)
happihyppely
ta frisk luft
kajari (kaiutin)
högtalare
ulottuvuus
dimension

Lopuksi musiikkia Hesaäijältä, kappale on *Sauna lämpee*.

*Eks oo hassuu miten Suomi hengittää vastuut
Ja perält kuuluu huuto: "Vieläkö lauteille mahtuu?"
Laiturin nokas fiilistellä auringonlaskuu
Tää on kansanparannusta taas on ladattu ny akku
Pistä sauna lämpee
Jengi tahtoo kylpee
Vihdoin huolet kauas pois
Tää ilta menee karkelois
Pistä sauna lämpee
Nyt se tulee tarpeen*

Tässä kaikki tällä kertaa. Kuullaan taas!